

Die kornische *Standard Written Form*

Orthographiedesign im Spannungsfeld zwischen Sprachwissenschaft und Ideologie

Dr. Benjamin Bruch

Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn
bruch@post.harvard.edu
www.benjaminbruch.com

Mag. Albert Bock

Universität Wien
albert.bock@univie.ac.at
www.albertbock.net

Revived Cornish (Henry Jenner, 1904)

Dhô'm Gwrêg Gernûak

K. L. J.

Kerra ow Holon! Beniges re vo
Gans bennath Dew an dêdh a'th ros dhemmo,
Dhō whelas gerryow gwan pan dhetha vî,
Tavas dha dassow, ha dhô'th drovya dî.
En cov an dêdh splan-na es pel passyes;
War Garrak Loys en Cōs, es en dan skês
Askelly Myhal El, o 'gan gwithes;
En cov lîas dêdh whég en Kernow da,
Ha nÿ mar younk—na whekkah vel êr-ma
Dhemmo a dhîg genev an gwella tra,
Pan dhetha vî en kerh, en ol bro-na;
Dheso mî re levar dha das teg,
Flogh ow empinyon vî, dhô'm kerra Gwrêg.
GWAS MYHAL.

Scrîfes en agan Chÿ nÿ,
Dawthegves dêdh Mîs Gorefan
En Bledhan agan Arledh, 1904.

Unified Cornish (R. Morton Nance et al., 1930s)

Bro Goth agan Tasow

Bro Goth agan Tasow, dha fleghes a'th car,
Gwas ker an Howlsedhas, pan vro yu dha bar?
War oll an norvys 'th on-ny scullyes ales,
Mes agan kerensa yu dhys.

*Kernow! Kernow, y keryn Kernow;
An mor hedra vo yn fos dhys adro
'Th on onen hag oll rak Kernow!*

Gwlascor Myghtern Arthur, an Syns kens, ha'n Gral
Moy kerys genen nys yu tyreth aral,
Ynnos sy pup carn, nans, meneth ha chy
A gews yn Kernewek dhyn-ny.

Standard Written Form (with traditional graphs)

Dhe'm Gwreg Gernowek

K. L. J.

Kerra ow Holon! Benigys re bo
Gans bennath Duw an dedh a'th ros dhymmo,
Dhe whilas geryow gwann pan dheuth evy,
Tavas dha dasow, ha dhe'th trovya jy.
Yn cov an dedh splann na eus pell passyes:
War Garrek Loos yn Coos, eus yn-dann skeus
Askelly Myhal El, o 'gan gwithyas;
Yn cov lies dedh whég yn Kernow da,
Ha ni mar yonk—na whekka 'vel 'eur ma
Dhymmo a dhug genev an gwella tra,
Pan dheuth evy yn kerdh, y'n oll bro na;
Dhiso my 're lyver dha das teg,
Flogh ow ympynnyon vy, dhe'm kerra Gwreg.
GWAS MYHAL.

Scrifys yn agan Chi ni,
Dowdhegves dedh mis Gorefan
Yn Bledhen agan Arludh, 1904.

Standard Written Form (with traditional graphs)

Bro Goth agan Tasow

Bro Goth agan Tasow, dha flehes a'th car,
Gwas ker an Howlsedhes, pan vro yw dha bar?
War oll an norvys 'th on ni scollyes a-les,
Mes agan kerensa yw dhis.

*Kernow! Kernow, y keryn Kernow;
An mor hedra vo yn fos dhis a-dro
'Th on onan hag oll rag Kernow!*

Gwlascor Myghtern Arthur, an Sens kens, ha'n Gral
Moy kerys genen nys yw tiredh aral,
Ynnos sy pub carn, nans, menydh ha chi
A gews yn Kernewek dhyn ni.

Yn tewlder an bal ha war donnow an mor,
Pan esen ow quandra dre dryow tramor
Yn pup le pynak, hag yn keniver bro
Y trelyyn colonnow dhyso.

Kernjweug (Tim Saunders, version of 2006)*An Pennlanw*

(54vz Pedhyzlu Maesow Chassya
dhÿ Dhin Wagner, Trev Jarl, Karolynedh Dhyghow,
Gwortheren 18ez, 1863)

Du ydh o tonnow'n lanwez
a-hyz ann gworwel ha'y lez
gwynn ann traeth kul ma y'ponsonz
a-dreus lestow feuz ha' chonz,
kann ann kribow durewynn
ma y'c'hwevre mil vizeug ynn,
rudh ann pennlanw hoarnlomm,
mordrosow trenkvog ha' plomm.

Curnoack Nowedga (Richard Gendall, version of 1999)*Pader an Arleth*

An Taze nye, eze en neav, benegauz bo tha hanow;
tha gwalasketh gwrens doaz, tha vothe bo gwres
en noar pecarra en neav. Ro tha nye an journama
gon bara rag an jeethma, ha gave thene gon cab-
moth, car drera nye gava rina eze a cama
war agon pidn. Ha na wraze gon lewa en antel, buz
gweeth nye thort droag. Rag an gwalasketh che a
beaw, han nearth, han worrians, rag nevra venitho.
Andelna re bo.

Kernûak Nouedzha (Richard Gendall, version of 2008)*Padar an Arludh*

An Tâz nei, ez en neav, benegauz bo dha hanaw;
dha gulasketh grenz daoaz, dha vodh bo gurez
en naor pykara en neav. Ro dho nei an jyrnama
gyn bara pyb dêdh, ha gâv dhen gyn kab-
moth, pykara drera nei gava rinah ez a kama
war agyn bidn. Ha na wrâze gyn leua en antel, byz
guïth nei dhurt drôg. Rag an gulasketh chi a
biu, ha'n nearth, ha'n worrians, rag nevrâh venitha.
Andelna re bo.

Yn tewlder an bal ha war donnow an mor,
Pan esen ow qwandra dre diryow tramor
Yn pub le pynag, hag yn keniver bro
Y trelyyn colonnow dhisso.

Standard Written Form*An Pennlanow*

(54ves Pedhyslu Mesow Chassya
dhe Dhin Wagner, Trev Jarl, Karolina Dhyhow,
Gortheren 18ves, 1863)

Du yth o tonnow'n lanwes
a-hys an gorwel ha'y les
gwynn an treth kul may ponsons
a-dreus lestow feus ha chons,
kann an kribow durewyn
may hwevra mil visek ynn,
rudh an pennlanow hornlom,
mordrosow trenkvog ha' plomm.

Standard Written Form (with traditional graphs)*Pader an Arludh*

An Tas nei, eus yn nev, benigys bo dha hanow;
dha gwasketh gwrens dos, dha vodh bo gwres
yn nor pecar ha yn nev. Ro dhe nei an jorna ma
'gan bara rag an jedh na, ha gav dhen 'gan cab-
meth, pecar ha dr'ero'nei gava re na eus o' camma
war agan pydn. Ha na wras 'gan lewa yn antel, bes
gwith nei dhort drog. Rag an gwasketh che a
biw, ha'n nerth, ha'n wor'yans, rag nevra vynitha.
Yndelna re bo.

Standard Written Form*Pader an Arludh*

An Tas nei, eus yn nev, benigys bo dha hanow;
dha gwasketh gwrens dos, dha vodh bo gwres
yn nor pekar ha yn nev. Ro dhe nei an jorna ma
'gan bara pub dedh, ha gav dhen 'gan kab-
meth, pekar ha dr'ero'nei gava re na eus o' kamma
war agan pydn. Ha na wras 'gan lewa yn antel, bes
gwith nei dhort drog. Rag an gwasketh che a
biw, ha'n nerth, ha'n wor'yans, rag nevra vynitha.
Yndelna re bo.

Common Cornish (Ken George, version of 2004)

Y hwarva y'n dydhyow na, ordenans dhe vos dyllys dhiworth Sesar Awgustus, oll an bys dhe vos kovskrifys. ²An kovskrif ma, an kynsa, a hwarva pan veu Kwirinius governour Syria. ³Hag yth esa pub huni ow mos dhe vos niverys, peub dh'y sita y honan.

⁴Ha Yosep ynwedh eth yn-bann dhiworth Galila, yn-mes a'n sita Nasara, dhe Yudi, dhe sita Davydh, Bethlehem y hanow, rag ev dhe vos a ji ha linyeth Davydh, ⁵dhe vos kovskrifys warbarth gans Maria, ambosys dhodho yn demmedhyans, ha hi gans flogh. ⁶Ytho, hag i ena, kowlwrys veu an dydhyow rag hi dhe dhineythi, ⁷ha hi a dhineythis hy mab kynsa genys ha'y vaylya yn lystennow, ha'y worra a'y wrowedh yn presep, rag nag esa le ragdha y'n ostel.

⁸Hag yth esa bugeledh y'n pow na, trigys y'n goenyow, ow koelyas dre nos dhe witha aga flokk. ⁹Hag ott, el an Arloedh a splannas a-dro dhedha, hag own bras a's teva. ¹⁰Ha'n el a leveris dhedha, "Na berthewgh own, rag ott, my a dhre dhywgh nowodhow da a lowena veur hag a vydh rag oll an bobel, ¹¹bos genys ragowgh hedhyw yn sita Davydh Selwys, neb yw Krist an Arloedh. ¹²Ha hemm yw an tokyn dhywgh: hwi a gyv baban maylys yn lystennow hag a'y wrowedh yn presep." ¹³Ha distowgh yth esa gans an el routh veur a'n lu nevek ow kormel Dyw, hag ow leverel,

¹⁴"Gordhyans y'n ughelder dhe Dhyw hag y'n bys kres dhe dus y volonjedh da."

Unified Cornish Revised (N. J. A. Williams, 1990s)

Luk 2

Y wharfa y'n dedhyow na, ordnans dhe dhos adro dheworth Cesar Augustus, y talva dhe oll an bys bos recknys. ²Cyrenius o governour Syria pan wharfa an kensa recknans ma. ³Ha pub huny y'n bys a dravalvas dhe vos nombrys, keniver onen dh'y dre y honen.

⁴Ha Josef eth yn ban ynwedh dhya Alyla dheworth Nazara bys yn Judy ha dhe cyta Davydh o gelwys Bethlem, awos ef dhe vos a deylu hag a lynaja Davydh, ⁵may halla va bos nyverys gans Marya y wreg ambosys, ha gans flogh o hy. ⁶Y wharfa pan esens y y'n tyller na, may tueth prys hy

Standard Written Form

Y hwarva y'n dedhyow na, ordenans dhe vos dyllys dhyworth Cesar Awgustus, oll an bys dhe vos kovskrifys. ²An kovskrif ma, an kynsa, a hwarva pan veu Kwirinius governour Syria. ³Hag yth esa pub huni ow mos dhe vos niverys, peub dh'y cita y honan.

⁴Ha Yosep ynwedh eth yn-bann dhyworth Galila, yn-mes a'n cita Nazara, dhe Yudi, dhe cita Davydh, Bethlehem y hanow, rag ev dhe vos a ji ha linyeth Davydh, ⁵dhe vos kovskrifys war-barth gans Maria, ambosys dhodho yn demedhyans, ha hi gans flogh. ⁶Ytho, hag i ena, kowlwrys veu an dedhyow rag hi dhe dhineythi, ⁷ha hi a dhineythis hy mab kynsa genys ha'y vaylya yn lystennow, ha'y worra a'y wrowedh yn presep, rag nag esa le ragdha y'n ostel.

⁸Hag yth esa bugeledh y'n pow na, trigys y'n gonyow, ow kolyas dre nos dhe witha aga flock. ⁹Hag ott, el an Arludh a splannas a-dro dhedha, hag own bras a's teva. ¹⁰Ha'n el a leveris dhedha, "Na berthewgh own, rag ott, my a dhre dhywgh nowodhow da a lowena veur hag a vydh rag oll an bobel, ¹¹bos genys ragowgh hedhyw yn cita Davydh Selwys, neb yw Krist an Arludh. ¹²Ha hemm yw an tokyn dhywgh: hwi a gyv baban maylys yn lystennow hag a'y wrowedh yn presep." ¹³Ha distowgh yth esa gans an el routh veur a'n lu nevek ow kormel Duw, hag ow leverel,

¹⁴"Gordhyans y'n uhelder dhe Dhuw hag y'n bys kres dhe dus y volonjedh da."

Standard Written Form (with traditional graphs)

Luk 2

Y wharva y'n dedhyow na, ordnans dhe dhos a-dro dhyworth Cesar Augustus, y talvia dhe oll an bys bos recknys. ²Cyrenius o governour Syria pan wharfa an kensa reknans ma. ³Ha pub huny y'n bys a dravalvas dhe vos nombrys, keniver onan dh'y dre y honan.

⁴Ha Josef eth yn-bann ynwedh dhia Alila dhyworth Nazara bys yn Judy ha dhe cita Davydh o gelwys Bethlem, awos ev dhe vos a deylu hag a linaja Davydh, ⁵may halla va bos niverys gans Maria y wreg ambosys, ha gans flogh o hi. ⁶Y wharfa pan esens i y'n tyller na, may teuth prys hy

golovas. ⁷Hy a wrug denethy hy mab kensa ha hy a'n maylyas yn lystenow hag a'n settyas yn presepe yn stabel, dre reson nag esa tyller ragthans y'n gwesty.

⁸Yth esa bugeleth y'n keth pow na hag y y'n gwel ow quetha aga flockys dres an nos. ⁹El an Arluth a dhysquedhas dhedhans ha glory an Arluth a wrug dywy oll adro hag own bras a's teva. ¹⁰Ha'n el a leverys dhedhans, "Na berthegh own; rag mereugh, yth esof ow try dheugh messach a lowena vras rag oll an bobel; ¹¹rag hedhyw re bue genys dheugh yn cyta Davyth Sylwyas, hen yw an Arluth Cryst. ¹²Ha helma a vydh syn ragough: why a gaf an flogh byan maylys fast gans lysten hag ef a'y wroweth yn presepe." ¹³Ha dystough y fue gwelys warbarth gans an el nyver bras a lu nef ow praysya Dew hag ow leverel,

¹⁴"Glory dhe Dhew avan ha war an norvys cres dhe'n re na usy orth y blesya!"

Kernowak Standard v. 16 (Everson et al., 2007)

Yth yw gwryoneth aswonys gen keniver onen, mars eus fortyn brâs gen den heb demedhy, yma othem dhodha a wreg. Ny fors pana vohes yw godhvedhys adro dha golon a dhen a'n par-na, pan wra ev dos aberth yn tyreth rag an kensa preis, y feidh an gwryoneth-ma màr fast yn pednow a'n meynys oll adro, mayth ywa consydrys avell peth teythyak a onen bo y gela a'ga myrhas y.

"A Vester Bennet wheg," medh y wre'ty dhodha udn jorna, "a wrussowgh why clowas tell yw Park Netherfield settys dha nebonen worteweth?"

Mester Bennet a worthebys na wrug ef y glowas.

"Saw yth ywa settys," medh hy dhodha; "rag y feu Mestres Long namnygen obma, ha hy a gowsas orthaf ow tochya oll an mater."

Ny worthebys Mester Bennet tra veth.

"A ny via dâ genowgh clowas pyw a wrug y gemeras?" a grias y wreg, cot hy ferthyans.

"Dâ via genowgh why y leveral dhybm, ha nag eus tra veth gena'ma warbydn y glowas."

Y feu hedna lowr rag galow dedhy.

"Dar, a brias wheg, why a dal godhvas, Mestres Long a laver tell veu Netherfield kemerys gen den

golovas. ⁷Hi a wrug dineythi hy mab kensa ha hi a'n maylyas yn lystenow hag a'n settyas yn presepe yn stabel, dre reson nag esa tyller ragdhans y'n gwesti.

⁸Yth esa bugeledh y'n keth pow na hag i y'n gwel ow qwitha aga flockys dres an nos. ⁹El an Arludh a dhisquedhas dhedhans ha glory an Arludh a wrug dewi oll a-dro hag own bras a's teva. ¹⁰Ha'n el a leveris dhedhans, "Na berthewgh own; rag mirewgh, yth esov ow tri dhywgh messach a lowena vras rag oll an bobel; ¹¹rag hedhyw re beu genys dhywgh yn cita Davydh Selwyas, henn yw an Arludh Crist. ¹²Ha hemma a vydh sin ragowgh: whi a gav an flogh byhan maylys fast gans lysten hag ev a'y wrowedh yn presepe." ¹³Ha distowgh y feu gwelys war-barth gans an el niver bras a lu nev ow praysya Duw hag ow leverel,

¹⁴"Glory dhe Dhuw a-vann ha war an norvys cres dhe'n re na usi orth y blesya!"

Standard Written Form (with traditional graphs)

Yth yw gwiryonedh aswonys gen keniver onan, mars eus fortyn bras gen den heb demedhy, yma othem dhodho a wreg. Ny fors pana vohes yw godhvedhys a-dro dhe golon a dhen a'n par na, pan wra ev dos a-berth yn tiredh rag an kensa preis, y fedh an gwiryonedh ma mar fast yn pednow a'n menis oll a-dro, mayth ywa consydrys avel peth teythyek a onan bo y gila a'ga myrhes i.

"A Vester Bennet wheg," medh y wre'ti dhodho udn jorna, "a wrussowgh whi clowes del yw Park Netherfield settys dhe nebonan wor'tiwedh?"

Mester Bennet a worthebis na wrug ef y glowes.

"Saw yth ywa settys," medh hi dhodho; "rag y feu Mestres Long namnygen obma, ha hi a gowsas orta'vy ow tochya oll an mater."

Ny worthebis Mester Bennet tra veth.

"A ny via da genowgh clowes piw a wrug y gemeras?" a grias y wreg, cot hy ferthyans.

"Da via genowgh whi y leverel dhebm, ha nag eus tra veth gena'ma warbydn y glowes."

Y feu hedna lowr rag galow dhedhi.

"Dar, a brias wheg, whi a dal godhvos, Mestres Long a lever del veu Netherfield kemerys gen den

yonk, brâs y rychys, uij ow tos dheworth an north a Bow an Sowson; tell wrug ev dos dha'n dor de Lun passys in caryaj brâs pejwar margh may halla whythra an tyller, hag y feu va kebmys plesys gansa, may whrug ev acordya heb let gen Mester Morris; tell vedn ev bos trygys ena kyns degol Myhal, ha radn a'y servans a veidh i'n chy kyns deweth an seythen nessa."

Kernewek Dasunys (Bruch and Bock, 2007)

Solempnyta

Wel, ottavy wos'tiwedh.

Dohajydh yw, ha'n bush res eth, ow tewheles dhe Loundres rag goelyow an gorthuwer ha'n tan-
weythyow a-ugh an Tour.

Cosel yw arta war an hengaslan; nyns eus saw an diwettha tremenysi ow rosya ha tenna skeusennow kyns mos tre dh'aga ostelyow. Hag a'n re na, nyns eus den vyth omma, dherag an menhir ma, saw my. Nyns yw an bedh ma le meurgers gans an havysi.

Martesen y talvia dhymm styrya prag re dheuth vy dhe'n le ma, dhe'n jydh ma. Nyns esov omma, kepar ha'n re erel ma, rag mires orth daswrians an keskerdh dhe Loundres a Vihal Yosep an Gov ha'y lu yn 1497. Dhymmo vy, nyns yw henna skila rag omlowenhé. Yth esov omma rag solempnyta fest dyffrans: rag covhé mernans an yeth a garav, ha gonisogeth ogas ankevys ow hendasow. Ha dell grysav, yth esa omma, nans yw pypm cansblydhen, may codhas an strok vernans.

Hag ythó, ottavy, y'n corn didros ha dispresys ma a'n gwel, genev vy ow honan yn-dann skeusow down an gwydh. Hir yw an gwels a-dro dhe sel an men coth dheragov, ha cales aga redya an lytherennow grevys warnodho.

yonk, bras y rychys, uij ow tos dhyworth an north a Bow an Sowson; del wrug ev dos dhe'n dor de' Lun passys in caryaj bras pajar margh may halla whithra an tyller, hag y feu va kebmys plesys ganso, may whrug ef acordya heb let gen Mester Morris; del vedn ev bos trigys ena kyns de'gol Myhal, ha radn a'y servans a vedh y'n chi kyns diwedh an seythen nessa."

Standard Written Form

Solempnyta

Wel, ottavy wos'tiwedh.

Dohajydh yw, ha'n bush res eth, ow tehweles dhe Loundres rag golyow an gorthuher ha'n tan-
weythyow a-ugh an Tour.

Kosel yw arta war an hengaslan; nyns eus saw an diwettha tremenysi ow rosya ha tenna skeusennow kyns mos tre dh'aga ostelyow. Hag a'n re na, nyns eus den vyth omma, dherag an menhir ma, saw my. Nyns yw an bedh ma le meurgers gans an havysi.

Martesen y talvia dhymm styrya prag re dheuth vy dhe'n le ma, dhe'n jydh ma. Nyns esov omma, kepar ha'n re erel ma, rag mires orth daswrians an keskerdh dhe Loundres a Vihal Yosep an Gov ha'y lu yn 1497. Dhymmo vy, nyns yw henna skila rag omlowenhe. Yth esov omma rag solempnyta fest dyffrans: rag kovhe mernans an yeth a garav, ha gonisogeth ogas ankevys ow hendasow. Ha del gresav, yth esa omma, nans yw pypm kansbledhen, may kodhas an strok vernans.

Hag ytho, ottavy, y'n korn didros ha dispresys ma a'n gwel, genev vy ow honan yn-dann skeusow down an gwydh. Hir yw an gwels a-dro dhe sel an men koth dheragov, ha kales aga redya an lytherennow grevys warnodho.

The Principles of Kernewek Dasunys (Benjamin Bruch and Albert Bock, 2007)

A) Inclusivity—A Standard Written Form should be able to represent the grammar, vocabulary, and pronunciation of all varieties of Revived Cornish.

B) Accessibility—A Standard Written Form should be easy to learn and use, and should not be so different from existing orthographic systems that experienced users of those systems would find it difficult to read or write texts in the SWF. There should be a clear relationship between spelling and sound, such that learners will find it easy to sound out and spell unfamiliar words. In our proposals, we have often taken a phonetic rather than a morpho-phonemic approach to spelling, since a phonetic spelling can sometimes provide clearer information about pronunciation.

C) Authenticity—A Standard Written Form should ‘look Cornish’ to both speakers and knowledgeable non-speakers of the language alike. As far as possible, it should make use of the most commonly attested graphs from traditional Cornish texts. It should also be systematic in its approach to spelling, however, and should take account of the orthographic practices of Revived Cornish, particularly where such practices reduce ambiguity.

D) Accuracy—A Standard Written Form should reflect the pronunciation of traditional Cornish as accurately as possible, given the range of chronological and regional variation in the language. We therefore favour respelling a small number of words to incorporate the results of recent research into Cornish historical phonology or to bring them closer to written forms used in traditional Cornish texts.

Bibliographie

- Bock, Albert, and Benjamin Bruch. *An Outline of the Standard Written Form of Cornish*. Cornish Language Partnership, 2008.
- Bruch, Benjamin. “The Cornish Language in North America.” *Journal of Celtic Language Learning* 9 (2004), 24-43.
- , and Albert Bock. *Kernewek Dasunys: Proposals for a Standard Written Form of Revived Cornish*. 15 May 2007. http://www.benjaminbruch.com/docs/papers/Kernewek_Dasunys.pdf
- Coombes, Brian, ed. *Prayers for Cornwall 1999. Pysadow rak Kernow 1999. Keskerdh Kernow, 1999*.
- Cornish Language Partnership. “Emendations to the Specification [of the Standard Written Form].” November 2008. <http://www.magakernow.org.uk/index.aspx?articleid=38861>
- Deacon, Bernard. “Cornish or Klingon? The Standardisation of the Cornish Language.” *Cornish Studies (Second Series)* 14 (2006), 13-23.
- Dunbar, Paul, and Ken George. *Kernewek Kemmyn: Cornish for the Twenty-First Century*. Cornish Language Board, 1997.
- Ellis, P. Berresford. *The Cornish Language and Its Literature*. London: Routledge & Kegan Paul, 1974.
- . *The Story of the Cornish Language*. 3rd revised ed. Tor Mark, 1998.
- Everson, Michael, Neil Kennedy, Nicholas Williams, et al. *Kernowak Standard: A Proposed Standard Written Form of Cornish*. Revision 16, 14 November 2007. <http://kernowek.net/>
- Everson, Michael, Craig Weatherhill, Ray Chubb, et al. *Form and Content in Revived Cornish*. Evertyp, 2007.
- Gendall, Richard. *The Language of our Cornish Forefathers*. Rbbie Wright, 2008.
- . *A Practical Cornish Dictionary*. 2007.
- . *Tavas a Ragadazow: The Language of My Forefathers*. Teer ha Tavas, 2000.
- George, Ken. *Gerlyver Kernewek Kemmyn. An Gerlyver Meur*. Cornish Language Board, 1993.
- . *An Gerlyver Meur: Cornish-English, English-Cornish Dictionary*. 2nd revised ed. Cornish Language Board, 2009.
- . *Gerlyvrik*. Cornish Language Board/Yoran Embanner, 2005.
- . *The Pronunciation and Spelling of Revived Cornish*. Cornish Language Board, 1986.
- Jenner, Henry. *A Handbook of the Cornish Language*. London: David Nutt, 1904
- Murdoch, Brian. *Cornish Literature*. Cambridge: D. S. Brewer, 1993.
- Nance, R. Morton. *Gerlyver Noweth Kernewek-Sawsnek ha Sawsnek-Kernewek*. Dyllansow Truran, reprinted 1990.
- Pool, P. A. S. *The Second Death of Cornish*. Dyllansow Truran, 1995.
- Saunders, Tim, ed. *The Wheel: An Anthology of Modern Poetry in Cornish 1850-1950*. London: Francis Boutle, 1999.
- . *Nothing Broken: Recent Poetry in Cornish*. London: Francis Boutle, 2006.
- Smith, A.S.D. (Caradar). *Cornish Simplified. Part One*. Ed. E. G. R. Hooper. Dyllansow Truran, reprinted 1994.
- SGRÛD Research. 2000. “An Independent Academic Study on Cornish.” Commissioned by the Government Office for the South West. <http://www.cornwall.gov.uk/cornish/GOSW/default.htm>. Accessed 1 March 2004.
- Syed, R. K. R., tr. Luk. In *An Testament Nowydh*. Kesva an Taves Kernewek, 2004.
- Williams, Nicholas. *Clappya Kernowek. An Introduction to Unified Cornish Revised*. Agan Tavas, 1997.
- . *Cornish Today: An Examination of the Revived Language*. 3rd ed. Evertyp, 2006.
- . *Gerlyver Kernowek-Sawsnek*, 2nd ed. Agan Tavas/Evertyp, 2006.
- , tr. *Testament Noweth agan Arluth ha Savyour Jesu Cryst*. Redruth: Spyrys a Gernow, 2002.
- . *Towards Authentic Cornish*. Evertyp, 2006.
- . *Writings on Revived Cornish*. Evertyp, 2006.